

Posudek na habilitační práci Andreje Zahoráka

„Reflexia aspektu precedentnosti v preklade uměleckého textu: recepčné špecifiká a transferové postupy“ (Nitra 2021, 136 stran)

Zaobíráni se kulturními fenomény a jejich vlivem na translatologii na straně jedné a na překladatelskou produkci na straně druhé není záležitostí nikterak novou v kontextu slovenské, potažmo dříve československé translatologie. Vzpomeňme již na úvahy otců československé translatologie Antona Popoviče a Jiřího Levého o exotizaci a naturalizaci a na řadu nástupnických prací mnoha dalších translatologů zabývajících se fenoménem cizích či domácích elementů v překladu, chceme-li reálií.

Do tohoto kontextu se řadí i předložená mnohovrstevná (jistým způsobem interdisciplinární, tedy oscilující na ose mezi čistou translatologií, ale také i literární recepcí) habilitační práce odborného asistenta nitranské translatologie a aktivního renomovaného překladatele, Andreje Zahoráka.

Mezi nesporné klady práce patří nový úhel pohledu na problematiku precedentnosti včetně práce s tímto pojmem (a jeho vymezení v širších kategoriích) ve slovensko-německé relaci. Dále si nespornou pozornost zasluhuje vedle mnohostranné teoretické a praktické analýzy precedentního fenoménu u M. Hvoreckého (díla „Plyš“, „Eskorta“, „Tahiti“ a „Trol“) také sestavení databáze německých překladů do slovenštiny z let 200-2020, což je novátorský počín svého druhu, a to nakolik je mi známo zcela první v slovenském prostoru. Výhledově se nabízí otázka širšího komentáře této překladové databáze a její klasifikace, nabízela by se různá kritéria, např. žánrová atd., o něž se mohl habilitand pokusit a propojit je se svou existující analýzou. U tabulky samé se rovněž nabízí otázka, nakolik lze na stejnou úroveň stavět autory uvedených děl, např. Rankova či Hvoreckého s editory (D. Humajová), kteří se na slovenské literární scéně neprojevují ve srovnatelné míře např. s výše uvedenými Rankovem a Hvoreckým. Právě komentář či typologie by rozdílů adekvátním způsobem tematizoval.

Již sama databáze překladů je věc více než ocenění hodná, podobně jako i aktuálnost tématu habilitační práce jako takové, kterým práce představuje záslužný a kvalitní počín navazující na vícere starší práce zabývajících se problematikou reálií, či chceme-li precedentnosti v literárním překladu. Je patrná velká zkušenost autora práce coby translatologa a aktivního překladatele, jež se projevuje u volby analytických řešení (např. str. 68 -69 u náboženských reálií a nejenom).

Z výše uvedených nesporně silných míst vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru práce bohužel vyplývá i několik slabín, k nimž bych se chtěla vyjádřit. U vzpomínané tabulky překladů by si záslužný heuristický počín habilitanda zasloužil hlubší komentář. Bez něj pak při prvotním přečtení může místy evokovat dojem závěrečné práce, kde student usiluje o naplnění kýženého počtu stránek. Bez komentáře se ztrácí také funkčnost tabulky vzhledem ke kapitolám následujícím a ke shrnutí práce. Tato funkčnost vyvstane po přečtení práce jako celku implicitně, je však škoda, že nebyla akcentována více. Sama bohatá analýza je kvalitní a záslužná, množství dokladů ale občas absentuje shrnující výklad (syntéza) pro analýzu jako celek; čtenář si totéž opět musí rekonstruovat sám. Sama jsem proto četla práci několikrát.

Jisté výhrady mám i k citační etice, jak ji autor uplatňuje, málo uvádí čísla stránek, absentuje poznámkový aparát pod čarou a s odbornou literaturou pracuje tak, jako jsme byli zvyklí k začátku dvacátého století, tedy souhrnněji, „volnomyšlenkářštěji“. Pro knižní vydání práce zde doporučuji větší pečlivost. V teoretické části by mělo být explicitně a jasně uvedeno, odkud pocházejí doklady.

Dostáváme se k facitu:

I přes uvedené výhrady **práci doporučuji k obhajobě a udělení titulu docent**, pro knižní vydání navrhuji zvážení zde uvedených kritických bodů a možnou větší systematizaci díla, aby čtenář například z řad odborné traslatologické či překladatelské veřejnosti, který není natolik obeznámen s tématem, jako autor práce sám, se v textu neztrácel. Přesto však výhrady nesnižují analytickou a odbornou práci habilitanda Andreje Zahoráka a ani přínos Zahorákovy práce jako celek. Pro potřeby obhajoby prosím, aby se habilitand v rozpravě je zde uvedeným výhradám vyjádřil.

Doc. PhDr. Eva Maria Hrdinová, Ph.D., Ústav cizích jazyků PdF UP Olomouc, Česká republika
Olomouc 3.2. 2022